

LAUKAALAINEN Eira Lampinen kutoo Laukaan kuvatakkiä. Eira on eräs opetuskodin innokkaimmista kutojista. Tavallisesti hänen kangaspullilensa päällä istuu musta kissa — Ramses II.

Yli sata vuotta vanha kuvatakki talteen Laukaassa — säilytetty välillä koirankopissa ja leikkimökissä

□ Laukaassa ovat, niin pitkälle kuin tiedetään, käsityöt olleet harrastuksista ensi sijalla ja monissa pitäjän taloissa on käsityöharrastuksella vuosittaiset perinteet. Käsityöharrastus on periytynyt äidiltä tyttärelle ja yleensä sukuun muualta muuttaneet ovat omaksuneet saman harrastuksen. Kotitekoisuus on aina käsitetty tehdastekoista arvokkaammaksi. Vanhoille

□ Laukaalaisista käsityöistä tällä hetkellä ehkä tunnetuin, Laukaan kuvatakki, löydettiin noin vuosi sitten erään talon aitasta. Takki on

kudottu vuonna 1858. Välillä se oli ollut lapsen leikkimökissä ja koirankopissakin. Kuhankosken opetuskodin käsityöopettaja Sirkka Rautala oli kirjassa — Vanhoja kauniita käsityöitä — nähnyt kuvan ja maininnan Laukaan kuvatakkista, jota hän ei kuitenkaan ollut missään tavannut. Opettaja Rautala otti kuvatakin etsimisen asiakseen ja puhui siitä mm. Laukaan rovastille Armas Salmenkivelle, jolle kotiseututyö ja Laukaan historian tallentaminen ovat muodostuneet melkein toiseksi elämäntyöksi. Rovasti Salmenkivi kuulutteli pitäjällä liikkeessään mm. kinkereillä olisiko jollakin mahdollisesti tietoa Laukaan kuvatakin kohdalosta.

Tiedustelujen tuloksena kuvatakki löytyi erään talon aitasta, josta se saatiin säilytettäväksi Laukaan museokylään, missä se on sijoitettu ns. Kalluntupaan, vanhaan savupirttiin, minne on koottu paljon muutakin vanhaa ja arvokasta.

□ Kuhankosken opetuskodissa on sen perustamisesta lähtien, 40 vuotta sitten, harrastettu käsityötä. Niinpä opettaja Rautala kuvatakin

tiin. Kehru- ja värjäysmenetelmätkin ovat toiset kuin silloin. Sitä huolimatta pitäisi käyttää niin alkuperäisen värisiä lankoja kuin on saatavissa ja yrittää noudattaa samaa tekniikkaa niin paljon kuin mahdollista, että säilytettäisiin uudessakin tekstiilissä alkuperäisen kauneus.

Vanha Laukaan takinä lahjaksi kummitytölle

□ Kuhankosken opetuskodissa on tällä hetkellä myöskin Laukaan takinä, 1820-luvulta peräisin oleva, sinivalkoinen kudonnainen joki. Lienee kudottu Tuokalan talossa Nyt 95-vuotias rouva Hilda Jokila haara oli saanut sen alkonaan Helsingissä asuessaan tullut siksi äitinsä sisareita, joka on Tuokalan tyttäriä. Muutamia vuosia sitten Hilda Jokila haara purkaessaan kotiaan, kysyi kummityttäreiltään rouva Sisko Riipiseltä, mitä tämä haluaisi häneltä muistoksi Sisko Riipinen halusi takinän. Takinä oli jo silloin kulunut ja risalinen. Sitä oli käytetty mm. saarimatkoilla alusena. Takinä on ny Kuhankosken opetuskodissa, jossa sitä yritetään parjata. On myös harkittu jäljennösten kutomista siitä. Takinä on kudottu käsinkehrätystä pellavalangasta. Väritään se orsinivalkoinen ja — siinä on virheitä. Koneellisesti tehdyissä töissä ei sallita virheitä, mutta käsin tehdyssä, ja nimenomaan vanhassa käsityössä, ne vain kohottavat sen arvoa.

Mordvalaisen sulhasen hääpäitä kirjontamalla

□ Kuhankosken opetuskodissa näkyy käsityöharrastus heti, kun astuu ovesta sisälle. Seinä peittävät ryijyt, takinät ja muut kudonnaiset, katoista riippuu himmeilä, tuvassa on valaisimet kiinnitetyt rukiinpyöriin, tyttöjen vuoteilla peittävät valkoiset kauniisti kirjallut vuodepeitteet, pöydillä on käsin kirjallutuja liinoja, useimmiten pohjavärinä heleän punainen. Kirjontamallit on professori Axel Heikin tytär, joka on ollut opettajana Kuhankoskella, saanut isänsä vätiskirjasta, jossa hän esitteli mm. mordvalaisten ja tseremissien häävätteitä. Juuri sulhaspäidät ovat useimmat mallit peräisin

□ Opetuskodin työt tekevät mielellään käsityöitä ja he pystyvät tekemään vaikeita malleja. Kodin johtajatar, Eira Ollikkainen, kertookin olevansa iloinen siitä, että he ovat saaneet aivan kuin itsestään selvänä asiana vaalittavakseen käsityötaidon ja erityisesti juuri laukaalaisen käsityötaidon. Kodin kutomosolissa lieisevät monet kangaspuit, kudotaan Laukaan kuvatakkia ja raanaa, pyyheliinoja, päiväpeitteitä, milloin mitään. Jotkut tytöt ompelivat, jotkut heiluttelevat puikkoja. Käsityöopettaja Rautala kertoi, etteivät tytöt välitäkään kutoa esimerkiksi tavallista riepumattoa vaan jotakin vaikeampaa, sellaista jota tehdes-

